

Pita ndê bapia ɳamata-ŋga **Yom whê bapia dindec sa-ŋga**

Ngac naŋ to bapia dindec iŋ Pita, Yisu ndê aposel danj. Iŋ to têŋ lau sêkêŋ whiŋ-ŋga naŋ sêmbo babalip tôm gameŋ hoŋ naŋ lau Rom-ŋga sem gôliŋ. Lau dau sêhôc ɳawapac daêsam, ma lau sêkêŋ kisa ɳac tu sêkêŋ whiŋ Yisu-ŋga.

Pita tac whiŋ bu puc ɳac dôŋ, bu sêlhac ɳanja ma ti atac ɳayham tu mwasiŋ atu ti ɳawasi atu naŋ Anötö gic bata tu ɳac-ŋga yêc undambê. Tôm Anötö uŋ Yisu sa akêŋ lau batê-ŋga, naŋ oc kôm têŋ ɳac bocdinaŋ. Iŋ to yom pi ɳandê ti ɳawapac daêsam naŋ Yisu hôc têŋ ndoc iŋ mbo nom, ma sôm bu lau naŋ sêŋkuc Yisu, naŋ sêwêkaiŋ iŋ ndê lêŋ dinarj. Iŋ whê sa bu ɳawapac tidau-tidau gitôm bu puc ɳac dôŋ, ma tiŋambu têŋ ndoc Pômdau mbu meŋ, naŋ ɳac oc sêtap waê atu sa. Ma Pita to yom pi lêŋ ɳayham ma dabuŋ bu lau sêkêŋ whiŋ-ŋga sêŋkuc.

Pita gic hu ndê bapia ɳamata-ŋga

¹ Aö Pita, Yisu Kilisi ndê aposel, gato bapia dindec têŋ mac lau naŋ Anötö kêyalinj mac sa, mac lau naŋ ambo nom atôm lau apa, ma andöc babalip yêc gameŋ Pontus, Galesia, Kapadosia, Esia ma Bitinia-ŋga. ² Damaŋ Anötö kêyalê gêŋ hoŋ muŋ su, dec kêyalinj mac sa bu Yisu Kilisi ndê dac êŋgwasiŋ mac nem sac hoŋ su, ma bu Nalau Dabuŋ kôm mac ati lau dabuŋ, naŋ daŋam

wambu Kilisi ɳapep. Mwasiŋ ti yom malô akēŋ Anötö êŋsalê mac ahuc.

Yom pi Anötö ndê mwasiŋ atu nem yac si-ŋga

³ Tampiŋ Anötö, yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi ndê Damba. Nahu bu iŋ tawalô yac ndu andô, dec kôm yac datiwakuc. Gêŋ dau ɳandô sa bocdec bu, iŋ uŋ Yisu sa akēŋ lau batê-ŋga, ma piŋ yac dôŋ tam damiŋ iŋ, ma bocdinan dec yac dakēŋ bataŋ ɳandô ɳayham kêlêc, naŋ bu oc dandöc taŋli ɳapaŋ. ⁴ Ma dawékaiŋ gêŋ lêŋsêm ɳayham, naŋ ndê ɳawasi oc ninga dom, ma tôm dom bu tisac me hê su. Anötö po gêŋ dau sa gwanaŋ tu mac-ŋga yêc undambê. ⁵ Mac atap Anötö ndê mwasiŋ nem mac si-ŋga sa su, ma iŋ kêmasaŋ mwasiŋ dau ɳa-ɳandô su ma hôŋ têm bu tôc ɳandô dau asê tiawê têŋ bêc ɳambu-ŋga. Ma tu mac nem akēŋ whiŋ-ŋga, dec Anötö ndê naclai oc yob mac e atap ɳandô dau sa.

⁶ Aö kayalê bu mac ambo ti atac ɳayham atu ɳapaŋ tu Anötö ndê mwasiŋ hoŋ dinaj-ŋga. Magoc aö kayalê bu ɳawapac daësam tap mac sa têŋ ɳasawa dindec, dec kôm mac nem ɳalôm ɳawapac whiŋ. Mac ac waê bu atap gêŋ dau sa, magoc iŋ gêŋ ɳasawa apê-ŋga eŋ. ⁷ Mac anyalê bu lau sêpec gol tu bu ɳadômbwi ninga ma gol ɳawasi solop gacgeŋ yêc. Ma ɳalêŋ tigeŋ, ɳawapac naŋ tap mac sa, naŋ meŋ bu êŋsahê mac nem akēŋ whiŋ. Anötö gêlic mac nem akēŋ whiŋ bu gêŋ ɳandô, gitôm gêŋ ɳaoli atu, naŋ hôc gêlêc gol naŋ oc ninga whiŋ nom dindec, naŋ su. Ma mac bu ahôc ɳawapac ma asap nem akēŋ whiŋ dôŋ ɳaŋga, dec têŋ ndoc Yisu Kilisi mbu

meñ tēj bêc ñambu-ŋga, nañ iñ oc toc mac sa ma kēj waê ti ñawasi ñayham tēj mac. ⁸ Mac nem dañ gêlic Yisu pi tandô dom, tēj ñamatanga e meñ tēj kwahic dec, magoc mac atac whinj iñ ma akêj whinj iñ ambo. Ma mac nem atac ñayham tu iñ-ŋga iñ gêj atu andô, ma hôc gêlêc ñamalac si gauc me yom tu awhê sa-ŋga. ⁹ Ma ndoc meñ kêpiñ bu mac atap Anötö ndê mwasiñ nem mac si-ŋga ña-ñandô sa, nañ ti mac nem akêj whinj ñahu.

Propet sêhoc Anötö ndê lêj nem yac si-ŋga asê

¹⁰⁻¹¹ Lau propet sêhoc yom asê muñ su, pi mwasiñ nañ mac atap sa su. Kilisi ndê Nalau mbo ñac si ñalôm, ma kêgilí ñac bu sêhoc yom asê pi Anötö ndê lêj nem lau si-ŋga. Nalau dau hoc asê tēj ñac gwanañ su, bu Anötö ndê Mesaya oc hôc ñandê, ma tinjambu tap ñawasi atu sa. Magoc ñac sênyalê têm ti ndoc ma ñalén su dom, ma tu dinan-ŋga dec sêkôm ñaŋga bu sêkip ñahu sa. ¹² Nalau tôc asê tēj lau propet bu yom nañ sêhoc asê, nañ tu ñac dau-ŋga dom, magoc sêhoc asê gwanañ tu sênenem mac sa-ŋga. Ma lau nañ sêhoc ñawaê ñayham asê tēj mac, nañ sêwhê yom dau sa ña Nalau Dabuñ nañ Anötö kêj sip akêj undambê meñ, nañ ndê ñaclai. Gêj honj nañ propet sêhoc asê, nañ Anötö ndê aŋela bocdinan tac whinj ndu andô bu sênyalê ma sêlic ñandô.

Dasa lêj dabuñ dandic ñawaê

¹³ Tu dinan-ŋga dec akôc gauc ñapep pi lêj bocke iñ lêj solop tu asa-ŋga, ma ambo ti nem

gauc ḥawā. Akēj batam ḥapaṇ ti tamkwē mwasiṇ atu naṣ mac oc atap sa tēj bēc naṣ Yisu oc hoc dau asē. ¹⁴ Mac ati Anötö ndē balēkoc solop, dec daṇjam wambu iṇ ḥapep, ma ahu mêtē sac hoṇ naṣ mac akōm tēj ndoc mac am gauc Anötö, naṣ siṇ. ¹⁵ Anötö naṣ kēgalêm mac sa ati iṇ ndē, naṣ iṇ dabuṇ andō. Tu dinan-ṅga dec ayob daōm nem lēj hoṇ bu akōm mêtē dabuṇ eṇ, atōm iṇ dau. ¹⁶ Bu sēto Anötö ndē yom yēc bocdec bu:

Aö Anötö dabuṇ, bocdinaṇ asa nem lēj dabuṇ eṇ. *[Lev 11:44-45]*

¹⁷ Ambo nom atōm lau apa, ma atōc Anötö ma atoc iṇ sa ḥapep. Nahu bu Anötö, naṣ mac ata bu Damaṇ, naṣ oc toc ḥamalac daṇ sa hōc gēlēc daṇ dom, tēj ndoc iṇ ēṇsahē lau hoṇ pi ḥac si lēj. Inj oc ēṇsahē lau hoṇ ḥa dōhōṇ tigen. ¹⁸ Muṇ-ṅga mac atōm lau akiṇ mêtē sac-ṅga, tu lēj gauc mbasi-ṅga naṣ apami sic dulu tēj mac. Magoc Anötö gēmlhi ti kēgapwēc mac su yēc sakin mêtē sac-ṅga dinaṇ. Inj gēmlhi mac su, ḥa gēj naṣ oc niṇga whiṇ nom dindec gitōm gol me silba, naṣ dom. Mba. Mac aṇyalē su bu ¹⁹ iṇ gēmlhi mac su ḥa Kilisi ndē dac, naṣ hōc gēlēc gēj ḥaoli atu-tu nom-ṅga hoṇ su. Kilisi kēj dau ti da gitōm domba ḥawasi ḥayham naṣ ḥasac mbasi. ²⁰ Anötö kēyalin iṇ sa tēj ndoc iṇ kēj undambē ti nom su dom, ma tōc iṇ asē tiawē tēj tēm ḥambu-ṅga dindec, tu mac-ṅga. ²¹ Ma tu gēj naṣ Kilisi dau kōm tu mac-ṅga, dec mac akēj whiṇ Anötö, naṣ uṇ iṇ sa akēj lau batē-ṅga, ma kēj ḥawasi atu tēj iṇ. Bocdinaṇ kwahic dec Anötö ti mac nem akēj whiṇ ḥahu, ma mac

akēñ batam bu atap mwasiñ atu nañ in gic bata tēñ mac, nañ sa.

[22](#) Mac asôc yom ñandô ñapu su, dec ahu lêñ ti mêtê ñadômgbwi hoñ siñ su, tu bu aŋkuc mêtê ñandô atac whiñ asidôwai-ŋga. Bocdinañ kwahic dec aö wateñ mac bu akēñ nem ñalôm sambuc bu akôm mêtê dau ñandô sa-ŋga. [23](#) Bu mac atiwakuc su. Mac atiwakuc ñahu sip gêñ nom-ŋga nañ gic waê bu ninga, nañ danj dom. Mba. Mac atiwakuc ñahu sip Anötö ndê Yom nañ gitôm gêñ tali, ma oc yêc ñapanj eñ. [24](#) Tôm yom nañ sêto yêc bocdec bu:

Namalac nom-ŋga hoñ sêtôm kwañ, ma ñac si waê gitôm ñaola ôm-ŋga.

Kwañ yêc ñasawa apê ma tibasô, ma ñaola bocdinañ kêsôlô.

[25](#) Magoc Pômdau ndê yom yêc ñapanj. [\[Ais 40:6-8\]](#)

Ma Pômdau ndê yom dau, in ñawaê ñayham nañ sêhoc asê têñ mac su.

2

[1](#) Tu dinañ-ŋga dec ahu mêtê sac-sac hoñ siñ. Mêtê alic lau sac-ŋga hoñ, mêtê aŋsau lau-ŋga, mêtê dasôm yom ñayham magoc dakôm ñandô sa dom-ŋga, mêtê lêmuñ-ŋga ti lêñ dapu lau-ŋga tidau-tidau, nañ ahu hoñ siñ. [2](#) Akôm ñaŋga bu akôc Anötö ndê yom sa sip nem ñalôm e tidôñ, ñalêñ tigeñ tôm balêkoc dedec tac whiñ bu sénôm su. Ma tôm dinda ndê su gêm balêkoc dedec sa bu sêtiatu, dec Anötö ndê yom oc kôm mac nem akēñ whiñ êŋsôwec tiatu ma alhac

ηაंga e atap Anötö ndê mwasin̄ nem mac si-
ηga ηa-ηandô sa. ³ Mac aŋyalê Pômdau su
ma aŋsahê su bu iŋ ndê mwasin̄ iŋ ηayham,
bocdinaŋ dec ahu mêtê sac hoŋ siŋ, ma aŋsalê
gêŋ tu puc gatôm dôŋ-ηga.

Yisu ti hoc ηamata-ηga andu-ηga

⁴ Atigasuc Pômdau Yisu naŋ gitôm hoc tali naŋ
Anötö kêyaliŋ sa ti hoc ηamata-ηga bu kwê ndê
andu lhac ηahô-ηga. Namalac sêtec iŋ, magoc
Anötö dau kêyaliŋ iŋ sa, ma gêlic iŋ ηayham
kêlêc. ⁵ Mac bocdinaŋ atôm hoc tali naŋ Anötö
bu kwê sa ti Νalau Dabuŋ ndê andu. Ma iŋ
kêyaliŋ mac sa ati lau dabuŋ, bu anem akiŋ iŋ
atôm iŋ ndê lau dabuŋsiga. Ma mac nem gwelen̄
ηandô, naŋ bu akêŋ daôm sambuc atôm da naŋ
iŋ oc lic ηayham, ma kôc sa tu Yisu Kilisi-ηga.
⁶ Tôm yom naŋ Anötö sôm pi Kilisi, naŋ sêto yêc
bocdec bu:

Alic su naŋ! Aö gakêŋ hoc daŋ kalhac Lôc
†Sayon, naŋ aö dauŋ kayaliŋ sa ma galic
ηayham kêlêc bu ti hoc ηamata-ηga andu-
ηga.

Asa naŋ kêŋ whiŋ iŋ, naŋ oc maya dau dom.

[Ais 28:16]

⁷ Mac akêŋ whiŋ dec alic hoc dau ηayham
kêlêc. Magoc lau naŋ sêkêŋ whiŋ dom, naŋ sêtec
hoc dau tôm sêto yêc bocdec bu:

Hoc naŋ lau sêkwê andu-ηga sêtec, naŋ
kwhahic ti hoc ηamata-ηga yêc andu dau.

[BW 118:22]

⁸ Ma yom daŋ tiyham yêc bocdec:

Iŋ hoc naŋ lau daêsam oc sêtiŋ gahi pi ma
sêpeŋ. *[Ais 8:14-15]*

Nac sêpenj, nahu bu sêtec yom pi Kilisi, tôm yom naŋ Anötö hoc asê gwanan̄ su.

Anötö ndê lau si lēj

⁹ Magoc Anötö, naŋ kêgalêm mac sa bu ahu ηasəc siŋ ma ambo iŋ ndê ηawê atu ηalôm, naŋ kêyalij mac sa muŋ su ati iŋ ndê, ma bu ati gôlôwac dabuŋ ton̄ tigeŋ, ma anem akiŋ iŋ gitôm lau dabuŋsiga naŋ sem akiŋ ηac si Kiŋ. Iŋ kôc mac sa ati iŋ dau ndê lau, tu bu ahoc yom asê pi gêŋ atu-tu hoŋ naŋ iŋ kôm tu mac-ŋga. ¹⁰ Muŋ-ŋga mac Anötö ndê lau dom, magoc kwahic dec ati Anötö ndê lau solop. Ma muŋ-ŋga mac atap iŋ ndê tawalô sa dom, magoc kwahic dec mac atap sa su.*

¹¹ Aneŋ lau atac whin̄-ŋga. Nom dindec ti mac nem malam ηandô dom, magoc mac ambo atôm lau apa. Aö bu wanem la mac bu akôm mêtê sac-sac ηalôm akwa-ŋga ηandô sa dom. Bu mêtê kain̄ dinar̄ gitôm ηacyo naŋ gic siŋ têŋ mac ηapaŋ, ma gitôm bu seŋ mac nem gatôm su. ¹² Mboe lau naŋ sêkêŋ whin̄ dom, naŋ oc sêŋgôliŋ yom pi mac, ma sêšôm bu mac lau akôm sac-ŋga. Magoc ambo awhiŋ ηac ma ayob bu akôm mêtê ηayham eŋ, dec ηac oc sêlic bu mac nem lêŋ ti sakin̄ hoŋ ηayham, ma mboe oc

---

* ^{2:10} Pita kôc gauc pi yom naŋ propet akwa Hosea to muŋ su. Anötö sôm têŋ Hosea bu sam iŋ ndê balêkoc daŋ bu ‘Aneŋ lau dom’ (Hos 1:9; 2:23b), ma daŋ bu ‘Lau naŋ aö atac whin̄ ηac dom’ (Hos 1:6; 2:23a). Balêkoc lu dinar̄ sêti dôhôŋ lau Israel-ŋga naŋ dangapêc têŋ Anötö. Magoc tinjambu iŋ tawalô lau Israel-ŋga, dec sam ηac bu ‘Aneŋ lau’ (Hos 2:1, 23b) ma ‘Lau atac whin̄-ŋga’ (Hos 2:1, 23a).

ti lēŋ bu sēnem dau kwi ma sēkōc Anötö sa ti
ηac si Pômdau, ma sêmpinj iŋ tēŋ ndoc iŋ mbu
tēŋ yac meŋ.

Dasôc gôliŋwaga ti ηadaui ηapu

¹³ Tu Pômdau-ŋga dec asôc lau hoŋ naŋ sem
gôliŋ sêmbo nom, naŋ ηapu. Asa naŋ ti mac
nem kiŋ atu, naŋ asôc iŋ ηapu. ¹⁴ Ma lau naŋ
kiŋ dau kékij bu sénem gôliŋ gameŋ ŋatô, naŋ
asôc ηac ηapu bocdinan. Iŋ kékij ηac bu sêkêŋ
ŋagêyô tēŋ lau naŋ sêkôm sac, ma bu sêtoc lau
naŋ sêkôm ηayham, naŋ sa. ¹⁵ Bu Anötö tac
whiŋ bu mac akôm mêtê ηayham eŋ, e lau gauc
mbasi-ŋga naŋ sêŋyalê iŋ ti ndê yom dom, naŋ
sêŋgapic whasun ahuc, ma tôm dom bu sêŋgôliŋ
yom pi mac. ¹⁶ Ambo atôm lau akiŋ ηambwa
dom, magoc ambo atôm lau naŋ sêti ηadau dau.
Magoc gauc nem bu yom dau kēŋ ηasawa tēŋ
mac bu asa lēŋ sac-ŋga dom. Mba. Bu kwahic
dec mac ati Anötö dau ndê lau akiŋ, dec asa nem
lēŋ aŋkuc iŋ ndê atac whiŋ. ¹⁷ Atoc lau hoŋ sa
ηapep, ambo ti atac whiŋ asidôwai sêkêŋ whiŋ-
ŋga hoŋ, atöc Anötö ti asôc iŋ ηapu ηapep, ma
atoc nem kiŋ nom-ŋga sa.

¹⁸ Mac lau naŋ am akiŋ ηadaui, asôc ηac ηapu
ma atoc ηac sa ηapep. Akôm ηalêŋ tigeŋ tēŋ
ηadaui ηayham naŋ sêyob mac ηapep, ma tēŋ
ηadaui sac naŋ si ηalôm apê, naŋ bocdinan.
¹⁹⁻²⁰ Mac bu akôm sac dom, magoc sêkêŋ ηandê
tēŋ mac tu aŋyalê Anötö ma aŋkuc iŋ-ŋga, dec
ahôc gêŋ dau, ma gauc nem bu Anötö gitôm bu
êmwasiŋ mac ô ηandê dinaŋ. Magoc mac bu
akôm sac ma sêndic mac, naŋ tamkwê mwasiŋ

daŋ ô ɳandê dau dom, bu iŋ lêŋ solop bu sêmatôc mac.

Taŋkuc Kilisi ndê dôhôŋ hôc ɳandê-ŋga

²¹ Bu lau naŋ Anötö kêgalêm ɳac sa, naŋ sic waê bu sêhôc ɳawapac kaiŋ dinaj. Nahu bu Kilisi hôc ɳandê tu mac-ŋga bocdinaj, dec tôc dôhôŋ têŋ mac bu aŋkuc-ŋga. ²² Tôm yom naŋ sêto yêc naŋ sôm bocdec bu:

Iŋ kôm sac daŋ dom, ma sôm yom sac daŋ sa whasun dom. [Ais 53:9]

²³ Têŋ ndoc lau sêşôm yom sac-sac pi iŋ ti sépu iŋ, naŋ iŋ sôm yom sac daŋ ô dom. Ma têŋ ndoc sêkêŋ iŋ hôc ɳandê, naŋ gic ndoc ɳac bu kêŋ ɳagêyô-ŋga dom. Mba. Iŋ kêŋ dau sambuc siŋ Anötö amba, naŋ oc êmatôc gêŋ hoŋ ɳalêŋ gitêŋ.

²⁴ Iŋ hôc yac neŋ sac ɳagêyô pi dau ɳamlic, têŋ ndoc iŋ mbac ndu pi a gicsô dau. Iŋ kôm bocdinaj tu bu yac dahu mêtê sac siŋ gitôm lau batê sêhu gêŋ nom-ŋga siŋ, ma dambo tanli ti dasa lêŋ gitêŋ eŋ. Mêtê sac iŋ gitôm gêmbac atu naŋ kôm yac hoŋ, magoc ɳandê atu naŋ Yisu hôc, naŋ kôm yac ɳayham sa tiyham. ²⁵ Bu mun-ŋga mac akôm mêtê sac tidau-tidau tôm domba naŋ si ɳadau mbasi, ma sêmbo babalip. Magoc kwahic dec mac ambu atêŋ ɳgac ɳayham yob domba-ŋga, naŋ yob mac nem gatôm ɳapep eŋ.

3

Lauwhê ma lauŋgac si lêŋ ɳayham

¹ Aö bu wanem la mac lauwhê whiŋ bocdec bu, asôc nem akweŋi ɳapu ɳapep. Ma ɳalêŋ dinaj mac naŋ nem akweŋi sêkêŋ whiŋ yom ɳandô

dom, naŋ mboe mac nem lēŋ ɻayham oc nditôm bu nem ɻac kwi ma sêkêŋ whinj. ɻac oc sênen dau kwi ɻahu sip yom daësam naŋ mac bu asôm tu bu anem ɻac kwi-ŋga dom. ² Mba. Sêkac dau kwi ɻahu sip ɻac sêlic bu mac atoc Pômdau sa ɻandô, ma asa nem lêŋ ɻawasi eŋ.

³ Mac lauwhê aŋgô. Akôc gauc ɻapep pi gêŋ awê-ŋga tôm anem bocbiŋ kêclauŋ, me gôlôŋ ɻamlic-ŋga ti ɻakwê ɻaoli atu-tu. Bu gêŋ dinaj ɻadaŋ oc kôm mac ati lauwhê ti aŋôm yêc Anötö aŋgô-ŋga dom, ma bocdinaŋ gauc nem êŋlêc dom. ⁴ Gêŋ naŋ kôm mac ati lauwhê ti aŋôm yêc Anötö aŋgô-ŋga, naŋ lêŋ ɻayham ti lêŋ malô naŋ yêc siŋ dau yêc nem ɻalôm. Mêtê kaiŋ dinaj Anötö tac whinj hôc gêlêc, ma oc tôm dom bu niŋga. ⁵ Bu lauwhê dabuŋ muŋ-ŋga-ŋga naŋ sêkêŋ whinj Anötö, naŋ sêŋkuc lêŋ tigeŋ dinaj. ɻac sêsoc si ɻagaci ɻapu, dec sêti lauwhê ti aŋgô. ⁶ Gauc nem Sara, naŋ sôc iŋ nakweŋ Abraham ɻapu ma sam iŋ bu ndê ɻadau. Ma mac bu akôm mêtê ɻayham eŋ, ma atoc daôm tu gêŋ daŋ-ŋga dom, naŋ mac atôm Sara ndê atuwéi.

⁷ Ma aö bu wanem la mac lau-ŋgac whinj bocdec bu. Mac aŋyalê su bu mac nem lauwhêi si licwalô gitôm mac nem dom. Bocdinaŋ ayob bu asa lêŋ ti gauc tu ambo awhinj ɻac-ŋga, ma bu atoc ɻac sa ɻapep. Ma gauc nem bu mac hoŋ oc atap Anötö ndê mwasiŋ andöc tamli-ŋga sa awhinj daôm. Mac lauŋgac aŋkuc lêŋ dinaj, dec gêŋ daŋ oc lhac mbec naŋ atenj têŋ Anötö, naŋ ahuc dom.

Lêŋ ɻayham bu lau sêkêŋ whinj-ŋga hoŋ

sēŋkuc

⁸ Aö bu wasôm yom ɳatô tiyham naŋ gic waê mac hoŋ. Ambo awhiŋ daôm ti ɳalôm tigen. Tamwalô nem asidôwai naŋ sêhôc ɳawapac, ma anem ɳac sa bu atôc nem atac whiŋ ɳac-ɳga asê. Ma ahu gauc atoc daôm sa-ɳga hoŋ siŋ. ⁹ Lau bu sêpu mac me sêkôm mêtê sac tidau-tidau têŋ mac, naŋ ayob bu akôm ô dom. Magoc asôm yom ɳayham ma anem mbec lau dau. Nahu bu Anötö kêgalêm mac sa bu atap iŋ dau ndê mbec ɳamwasin sa. ¹⁰ Gauc nem yom naŋ sêto yêc bocdec:

Asa naŋ tac whiŋ bu mbo ɳayham tôm iŋ ndê têm mbo tali-ɳga, naŋ yob whasun têŋ yom sac-sac ma yom tasaiŋ hoŋ. ¹¹ Iŋ puc dômbwê mêtê sac hoŋ ma kôm mêtê ɳayham eŋ, ma êŋsahê ɳaŋga bu sa ndê lêŋ hoŋ malô eŋ.

¹² Nahu bu Pômdau tatiŋ lau gitêŋ ma kêŋ daŋga ɳac si mbec. Magoc iŋ atac tec ma aŋgô yaê lau sêkôm sac-ɳga. [BW 34:12-16]

Lau naŋ sêsa lêŋ gitêŋ, naŋ oc sêtap kisa sa

¹³ Mac bu akêŋ nem ɳalôm sambuc tu akôm mêtê ɳayham-ɳga, dec asa oc kêŋ sac mac?

¹⁴ Magoc mac bu ahôc ɳawapac ma atap kisa sa tu asa lêŋ gitêŋ-ɳga, naŋ atôc daôm ti ahêgo daôm dom, bu mac atap Anötö ndê mwasin sa su. ¹⁵ Apo Kilisi sa ti Pômdau ndöc nem ɳalôm. Akôc gauc ɳapaŋ pi Anötö ndê mwasin ɳayham naŋ mac tamkwê ambo, dec têm bocke lau bu sêndac mac pi gêŋ dau, naŋ mac atôm bu awhê gêŋ dau ɳahu sa têŋ ɳac. ¹⁶ Magoc akôm gêŋ dau ti asap lêŋ malô dôŋ, ma atoc lau hoŋ sa. Ayob

daôm bu asa nem lêŋ hoŋ ɳapep eŋ, dec oc tôm bu ambo ti atac pa su bu mac nem giso mbasi. Ma lau naŋ sépu lêŋ ɳayham naŋ mac asa tu akêŋ whiŋ Kilisi-ŋga, naŋ oc maya dau tu ɳac si yom-ŋga. ¹⁷ Anötö bu kêŋ ɳasawa têŋ lau bu sêkêŋ ɳawapac têŋ mac tu akôm mêtê ɳayham-ŋga, naŋ ɳayham, hôc gêlêc sêkêŋ ɳawapac têŋ mac tu akôm mêtê sac-ŋga.

Kilisi ndê mbac ndu ɳa-ŋandô

¹⁸ Bu Kilisi dau mbac ndu tidim tigeŋ tu lau hoŋ si sac-ŋga. Kilisi iŋ ɳgac gitêŋ, tigeŋ iŋ hôc ɳawapac dau ô yac lau dakôm sac-ŋga, bu êmasaŋ lêŋ datigasuc Anötö-ŋga. Iŋ mbac ndu gitôm ɳamalac ti ɳamlic nom-ŋga, magoc Anötö un iŋ sa ti ɳalau. ¹⁹ Ma ti ɳalau dec iŋ gi hoc ndê tisa ɳawaê asê, têŋ ɳalau naŋ sêndöc gapocwalô. ²⁰ Nalau dinaŋ,* ɳac daŋgapêc têŋ Anötö têŋ Noa ndê têm. Têŋ têm dinaŋ Anötö kôc ndê ɳalôm dôŋ, ma hôŋ Noa bu ndic dabinq waŋ atu naŋ iŋ sô. Ma waŋ dau gêm lau 8 solop si têŋ ndoc bu sun atu. ²¹ Bu dau tôm d ôhôŋ tu busaŋgu naŋ gêm mac lau têm kwahic dec-ŋga si. Busaŋgu dau gêm mac sa bu kêgwasiŋ ɳadômbwi ɳamlic-ŋga su ɳambwa dom. Magoc

---

* **3:20** Yom dau ɳahu yêc awê dom. Lau ɳatô gauc gêm bu ɳalau dinaŋ, ɳac anjela sac naŋ daŋgapêc têŋ Anötö têŋ Noa ndê têm, dec iŋ kêŋ ɳac sêndöc gapocwalô ɳapaŋ (alic Gen 6:1-3; ma 2 Pit 2:4). Ma lau ɳatô gauc gêm bu ɳac lau nom-ŋga naŋ daŋgapêc têŋ Anötö têŋ Noa ndê têm, naŋ si ɳalau. Ma yom naŋ Yisu hoc asê têŋ ɳalau dinaŋ, naŋ bu tôc asê têŋ ɳac bu iŋ ku ɳac ti iŋ ndê ɳacyo hoŋ dulu, têŋ ndoc iŋ mbac ndu pi a gicso dau ma tisa tiyham.

bu dau gêm mac si bu inj piŋ mac dôŋ am daminj Yisu Kilisi tu inj ndê tisa akêŋ lau batê-ŋga, ma tōc asê bu mac amatiŋ pwac awhinj Anötö bu asa nem lêŋ ɻawasi eŋ ambo inj aŋgô-ŋga. ²² Ma Kilisi dau pi undambê gi su, ma ndöc Anötö ndê andô-ŋga, ma anjela ma gôlinj ti ɻaclai hoŋ sêšôc inj ɻapu.

4

Lau sêkêŋ whinj-ŋga si lêŋ

¹ Kilisi hôc ɻandê ma mbac ndu tôm ɻamalac, ma boc-dinaŋ dec akôc gauc pi inj ndê lêŋ dinaj, ma amasaŋ daôm bu aŋkuc inj. Bu asa naŋ töc dau dom bu hôc ɻandê tu Kilisi-ŋga, naŋ tōc asê bu inj tec lêŋ mêtê sac-ŋga. ² Ma boc-dinaŋ mêtê sac ɻalôm ɻagalac-ŋga oc tôm dom bu nem gôlinj inj tiyham, ma inj oc sa ndê lêŋ hoŋ tôm Anötö ndê atac whinj, e inj ndê têm mbo tali-ŋga pacndê. ³ Bu têm balinj hic su mac akôm mêtê sac tidau-tidau, tôm lau naŋ sem gauc Anötö, naŋ sêkôm. Lau kaiŋ dinaj sêŋgamiŋ dau têŋ mêtê sac daŋ dom. Sêkôm mêtê ɻalôm ɻagalac-ŋga ti mockainj-ŋga maya pac, seŋ asam ti sênôm gêŋ êŋiŋ ɻac-ŋga ɻapanj, ma sêkôm mêtê sac tu sênem akiŋ gwam-ŋga. ⁴ Ma kwahic dec sêlic bu mac lau akêŋ whinj-ŋga ahu ɻac si mêtê wachuc ti lêŋ sêkôm mêtê sac bambalinj-ŋga siŋ su, dec ɻac gauc gêm yom daêsam ma sêmbalinj yom ɻamalic daêsam pi mac, tu sépu mac-ŋga. ⁵ Magoc Anötö oc êŋsu lau dau pi ɻac si mêtê têŋ inj ndê bêc êmatôc lau-ŋga. Inj kêmasaŋ dau su bu êŋsahê lau naŋ sêmbo tali ti ɻac naŋ sêmbac

ndu su. ⁶ Tu yom dinan-ŋga dec sêhoc ɻawaê ɻayham asê têŋ lau. Ma lau naŋ sêmbac ndu su, naŋ si sêmbac ndu kékuc lêŋ matôc-ŋga naŋ lau nom-ŋga hoŋ sic waê bu sêtap sa tu sêkôm sac-ŋga. Magoc tu ɻac sêŋgô ɻawaê ɻayham su-ŋga, dec ɻac si gatu gitôm bu oc mbo tali whinj Anötö.

⁷ Têm meŋ kêpiŋ su bu gêŋ kwahic dec-ŋga hoŋ oc niŋga. Bocdinan atimêtê daôm ɻapep ma ambo ti gauc ɻawa tu ateŋ mbec-ŋga. ⁸ Asap mêtê atac whinj asidôwai-ŋga dôŋ hôc gêlêc mêtê ɻayham hoŋ su. Bu asa naŋ mêtê atac whinj-ŋga gêm inj ahuc, naŋ tôm bu suc sac bocke naŋ inj ndê asidôwai sêkôm têŋ inj ɻapanj, naŋ kwi. ⁹ Akôc lau sa ti andic ya ɻac, ma akôm ti atac ɻayham ej. ¹⁰ Anötö gic sam inj ndê mwasiŋ têŋ mac hoŋ bu akôm gwelenj tidaudau. Akôc mwasiŋ dau sa ɻambwa dom, magoc mac tigeŋ-tigeŋ anem akiŋ nem asidôwai ɻapep tôm mwasiŋ dau puc mac dôŋ. ¹¹ Am asa naŋ tap mwasiŋ hoc yom asê-ŋga sa, naŋ sôm yom tôm Anötö dau sôm yom sa am whamsurj. Am asa naŋ bu nem akiŋ gôlôwac dabuŋ, naŋ nem akiŋ tôm licwalô naŋ Anötö kêŋ têŋ am. Ma tu sakiŋ tidaudau naŋ mac hoŋ akôm-ŋga, naŋ dec lau oc sêmpir Anötö tu Yisu Kilisi-ŋga. Datoc inj sa tu inj ndê ɻawasi ti ɻaclai-ŋga tôm têm hoŋ ndi. Yomandô.

Lau naŋ sêkêŋ whinj Kilisi oc sêtap kisa sa

¹² O aneŋ lau atac whinj-ŋga. Asö tu ɻawapac ti kisa naŋ kwahic dec mac ahôc, naŋ-ŋga dom. Alic tôm gêŋ wakuc naŋ am gauc ɻahu, naŋ dom.

¹³ Magoc atac ɳayham bu mac awêkaiŋ Kilisi ndê lêŋ hôc ɳandê-ŋga. Ma bocdinaŋ têŋ ndoc iŋ mbu meŋ, ma lau hoŋ sêlic iŋ ndê ɳawasi atu, naŋ mac oc atac ɳayham atu bocdinaŋ. ¹⁴ Lau bu sêpu mac tu Kilisi ndê ɳaê-ŋga, naŋ gauc nem mwasiŋ atu naŋ mac atap sa su, bu Anötö ndê ɳalau ti ɳawasi atu mbo whiŋ mac.

¹⁵ Aö gasôm yom dec hêganôŋ ɳandê ti ɳagêyô naŋ lau sêhôc tu sic yomsu nom-ŋga popoc-ŋga dom. Mba. Bu mêtê dandic ɳamalac ndu-ŋga, danem kaŋ gêŋ-ŋga ma taŋgalôm lau daŋ si yom-ŋga, naŋ gic waê lau sêkêŋ whiŋ-ŋga dom. ¹⁶ Magoc mac bu ahôc ɳandê tu aŋkuc Kilisi-ŋga, naŋ mayam daôm dom, magoc ampiŋ Anötö bu iŋ hê Kilisi ndê ɳaê pi mac. ¹⁷ Bu ɳawapac bocke naŋ tap yac sa têŋ têm kwahic-ŋga, naŋ meŋ bu êŋsahê Anötö ndê lau yac muŋ. Bocdinaŋ oc ɳalêŋ mba bu lau naŋ sêkêŋ whiŋ Anötö ndê ɳawaê ɳayham dom, naŋ sêŋlêc saê ti ɳawapac têŋ têm ɳambu-ŋga. ¹⁸ Tôm yom naŋ sêto yêc naŋ sôm bu:

Lau gitêŋ naŋ sêtap Anötö ndê mwasiŋ nem ɳac si-ŋga sa, naŋ sêŋlêc ɳawapac dom.

Bocdinaŋ lau naŋ daŋgapêc têŋ Anötö ma sêkôm sac ɳapanj, naŋ oc sêlhö su dom andô.

[Prov 11:31]

¹⁹ Bocdinaŋ Anötö bu kêŋ ɳasawa têŋ lau bu sêkêŋ ɳawapac têŋ mac lau naŋ ati iŋ ndê, naŋ gauc nem yom daêsam e ahu mêtê ɳayham siŋ dom. Magoc akêŋ daôm sambuc asôc iŋ amba ɳapu, bu iŋ kêmasaŋ mac ti gêŋ hoŋ, ma oc hu mac siŋ dom.

5

Pita gêm la lau bata ma lau wakuc ti lau hoj

¹ Kwahic dec aö bu wanem la lau bata naŋ sêyob mac. Aö dauŋ ɳgac bata daŋ, ma aö dauŋ galic Kilisi hôc ɳandê ma mbac ndu. Ma aö oc wawêkainj iŋ ndê ɳawasi naŋ oc meŋ sa tiawê têŋ bêc iŋ mbu meŋ-ŋga. ² Mac lau bata, ayob Anötö ndê domba naŋ sêmbo mac nem gólinj ɳapu, naŋ ɳapep. Akôm tu lau sêŋyalinj mac sa ti sêkac mac-ŋga dom, me tu akôc ɳaôli-ŋga dom, magoc ayob ɳac ti atac ɳayham ma ti nem ɳalôm sambuc tu anem akiŋ Anötö-ŋga. ³ Ma atôc dôhôŋ ɳayham têŋ Anötö ndê domba naŋ sêmbo mac ɳapu. Mac ɳadau ɳac, magoc atoc daôm sa me akôm gêŋ ti ɳanġa têŋ ɳac dom. ⁴ Ma têŋ ndoc Yisu, naŋ ti lau sêyob domba-ŋga hoj si ɳgac atu, naŋ mbu meŋ, naŋ iŋ oc kôc mac sa ma kêŋ ɳaôli ɳayham ti ɳawasi atu têŋ mac, naŋ oc niŋga dom.

⁵ Mac lau wakuc, daŋam wambu ti asôc nem lau bata ɳapu. Ma mac lau hoj akôc gauc daêsam pi daôm me apo daôm sa hôc gêlêc nem asidôwai dom, magoc ambo ti aŋgwiniŋ daôm. Bu Anötö ndê yom daŋ, sêto yêc bocdec bu:

Anötö kêgwiniŋ lau naŋ sêtoc dau sa, magoc kêmwasinj lau naŋ sêŋgwiniŋ dau. *[Prov 3:34]*

⁶ Tu dinaŋ-ŋga dec ambo Anötö ndê ɳaclai ɳapu ma aŋgwiniŋ daôm, ma bocdinaŋ têŋ ndoc naŋ iŋ gêlic ɳayham, dec iŋ oc po nem waêm sa.

⁷ Gêŋ bocke naŋ kêŋ wapac mac, naŋ akêŋ sip

Anötö amba, ηahu bu iŋ gauc gêm mac ηapanj,
ma tac whiŋ bu nem mac sa.

8 Atimêtê daôm ηapep ma anem ali, bu mac
nem ηacyo Sadaj kêsalê ηasawa tu bu êntôm
mac-ηga ηapanj. Iŋ gitôm layon naŋ taŋ atu ma
kêsélêŋ kégihî ηapanj ma kêsalê gêŋ tu neŋ-ηga.

9 Alpac ηaŋga ma asap nem akêŋ whiŋ dôŋ bu
akêŋ ηasawa danj têŋ Sadaj dom, ma amasuc iŋ
su. Ma gauc nem bu mac nem asidôwai sêkêŋ
whiŋ-ηga naŋ sêmbo nom ηagameŋ hoŋ, naŋ
sêŋsahê ηawapac kaiŋ tigeŋ tôm mac.

10 Anötö iŋ mwasiŋ hoŋ ηadau naŋ kêgalêm
mac sa bu piŋ mac dôŋ anem damiŋ Kilisi,
ma awêkaiŋ iŋ ndê ηawasi naŋ oc niŋga dom.
ηasawa sauŋ iŋ oc êŋgaho mac su yêc ηawapac
naŋ kwahic dec mac ahôc, ma iŋ oc ndic seŋeŋ
mac ma puc mac dôŋ ηa iŋ ndê ηaclai, bu
alpac ηaŋga. **11** Iŋ ndê ηaclai atu oc yêc ηapanj.
Yomandô.

Pita gic bata ndê yom

12 Sailas naŋ galic gitôm aneŋ asidôwa ηandô
tu puc aö dôŋ-ηga, naŋ gêm aö sa dec alu ato
bapia apê dindec têŋ mac. Bapia dau bu puc
yom pi Anötö ndê mwasiŋ dôŋ bu gêŋ ηandô,
ma êŋgilí mac bu tamkwê mwasiŋ dau ηapanj.

13 Lau sêkêŋ whiŋ-ηga naŋ sêndöc malac
Babilon,* naŋ Anötö kêgalêm sa sêti iŋ ndê lau
sêwhiŋ mac, naŋ sêkêŋ si acsalô têŋ mac. Ma
Mak, naŋ galic gitôm aneŋ balê, naŋ bocdinaj.

---

* **5:13** Pita to yom pi malac Babilon, magoc lau daêsam gauc
gêm bu yom dau hêganôŋ malac Rom.

¹⁴ Akam daôm aŋkuc lau sêkêŋ whiŋ-ŋga si lêŋ.
Yom malô têŋ mac hoŋ naŋ akêŋ whiŋ Kilisi.

**Anötö ndê Yom Léñsêm Wakuc
Bugawac: Anötö ndê Yom Léñsêm Wakuc New
Testament**

copyright © 2013 Lutheran Bible Translators Australia

Language: Bugawac

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

1dcc5a6c-3c1e-54e8-aa77-af18a3782048